

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

40

Vragen van het lid **Dobbe** (SP) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het gebrek aan verbetering van de positie van mensen met fibromyalgie* (ingezonden 5 augustus 2025).

Antwoord van Minister **Bruijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 19 september 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 2902.

Vraag 1

Wat is uw reactie op de brief van de initiatiefnemer van het burgerinitiatief Erken Fibromyalgie?¹

Antwoord 1

Ik wil mijn waardering uitspreken voor de inspanningen van de initiatiefneemster van het burgerinitiatief «Erken Fibromyalgie» – en andere fibromyalgiepatiënten – om de aandacht van de politiek te blijven vragen voor de problemen die deze groep patiënten ondervindt. In reactie op de inhoud verwijs ik allereerst naar de brief van voormalig Minister Agema van 6 mei 2025.² In deze brief is, in reactie op vragen vanuit de Vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport, uiteengezet wat het kabinet heeft gedaan naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad van maart 2024. Ook is in deze brief toegelicht welke ontwikkelingen uit de medische beroepsgroep op dat moment bij het Ministerie van VWS bekend waren. Op actuele ontwikkelingen ga ik in mijn antwoord op de vragen 3 en 4 nader in.

¹ Onderhands meegestuurde brief

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2024–2025, 35 826, nr. 12. De brief is door de Vaste Commissie voor VWS geagendeerd voor het commissiedebat over het zorgverzekeringsstelsel, dat op 18 juni 2025 plaatsvond met de toenmalig waarnemend Minister van VWS.

Vraag 2

Hoe verklaart u het dat er zo weinig concreet is verbeterd aan de positie van mensen met fibromyalgie, ondanks meerdere aangenomen Kamermoties³ en het advies van de Gezondheidsraad⁴?

Antwoord 2

Mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) kan ik toelichten wat opeenvolgende kabinetten sinds het debat over het burgerinitiatief in september 2021 hebben gedaan, om de positie van patiënten met fibromyalgie concreet te verbeteren.

Ik ga eerst in op de moties en daarna op het advies van de Gezondheidsraad. De moties waarnaar in de Kamervragen wordt verwezen zijn door de regering uitgevoerd. Het Zorginstituut Nederland (hierna: Zorginstituut) is gevraagd te beoordelen of eerstelijns fysio- en oefentherapie bij patiënten met fibromyalgie effectief is en daarmee voldoet aan «de stand van de wetenschap en praktijk». De Gezondheidsraad is om advies gevraagd over de stand en ontwikkelingen van de wetenschap omtrent fibromyalgie. Daarnaast is aan ZonMw de taakopdracht Gender en Gezondheid verstrekt, met als doel structurele aandacht te hebben voor sekse en gender in onderzoek en onderzoeksprogrammering.⁵

Het Zorginstituut heeft in 2023 zijn standpunt bepaald over de meerwaarde van eerstelijns fysio- en oefentherapie bij fibromyalgie. De conclusie van het Zorginstituut was, zoals de Kamer bekend, dat de effectiviteit daarvan op basis van beschikbare wetenschappelijke studies niet kon worden aangetoond. Daarmee voldoet deze zorg niet aan het wettelijk criterium «de stand van de wetenschap en de praktijk». Hierdoor kon het Zorginstituut geen positief advies uitbrengen over opname van eerstelijns fysio- en oefentherapie voor patiënten met fibromyalgie in het basispakket van de zorgverzekering. Het Zorginstituut heeft wel aangegeven een nieuwe beoordeling te kunnen doen als nieuw onderzoek daar aanleiding toe geeft.

Het advies van de Gezondheidsraad bevatte aanbevelingen over diagnosestelling, behandeling en wetenschappelijk onderzoek, gericht aan de (para)medische beroepsgroep. Ik draag als Minister van VWS geen verantwoordelijkheid voor de inhoud van de zorg, en ga dus niet over aanpassingen in diagnostiek en behandeling. Ook ga ik niet over de prioritering van wetenschappelijk onderzoek. Wat ik als Minister wel kan doen, is het onder de aandacht brengen van de aanbevelingen van de Gezondheidsraad bij de (para)medische beroepsgroep. Dat is ook gebeurd, zoals blijkt uit de brief van voormalig Minister van VWS, Minister Agema, van 6 mei 2025.

Vraag 3

In hoeverre wordt er gewerkt aan verder onderzoek naar de ontstaanswijze, het verloop en de behandeling van fibromyalgie, waartoe de Gezondheidsraad heeft opgeroepen?

Antwoord 3

De prioritering van onderzoek is aan de wetenschappelijke verenigingen en beroepsgroepen. Het is dus ook aan de (para)medische beroepsgroep om het initiatief te nemen voor verder onderzoek naar de ontstaanswijze, het verloop en de behandeling van fibromyalgie, waartoe de Gezondheidsraad opgeroepen heeft. Dit heeft voormalig Minister van VWS, Minister Dijkstra, ook geschreven in haar beleidsreactie naar aanleiding van het advies van de Gezondheidsraad.⁶

Een van de aanbevelingen van de Gezondheidsraad was om goed opgezet onderzoek te doen naar de effectiviteit van eerstelijns fysio- en oefentherapie bij patiënten met fibromyalgie. Om de continue ontwikkeling en verbetering van kwaliteit van zorg mogelijk te maken bestaan er verschillende programma's waar het veld een beroep op kan doen. Zo loopt sinds 2019 het ZonMw programma «paramedische zorg». In dit programma is € 10.000.000,-

³ Kamerstuk 35 826, nr. 2, Kamerstuk 35 826, nr. 3, Kamerstuk 35 826, nr. 4, Kamerstuk 35 826, nr. 5, Kamerstuk 35 826, nr. 7 & Kamerstuk 35 826, nr. 8

⁴ Gezondheidsraad, 19 maart 2024, «Advies Fibromyalgie» (<https://www.gezondheidsraad.nl/onderwerpen/zorg/documenten/adviezen/2024/03/19/advies-fibromyalgie>)

⁵ Tweede Kamerjaar, vergaderjaar 2021–2022, 35 826, nr. 9.

⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2023–2024, 35 826, nr. 11.

beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van richtlijnen, het verbeteren van kwaliteit en transparantie en het doen van onderzoek. In dit programma krijgen onder andere wetenschappelijke verenigingen en beroepsgroepen de gelegenheid om te investeren in de kennisinfrastructuur. Het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie (hierna: KNGF) heeft mij laten weten bij de herziening van de kennisagenda de onderzoeksvraag naar de effectiviteit van eerstelijns fysio- en oefentherapie bij fibromyalgie onder de aandacht te brengen van het wetenschappelijk netwerk. Ik blijf in gesprek met de paramedische beroepsgroep over de (financiële) mogelijkheden voor het doen van onderzoek.

Vraag 4

Wanneer kunnen mensen met fibromyalgie eindelijk concrete verbeteringen zien als het gaat om begrip en de beschikbare behandelopties?

Antwoord 4

In de brief van 6 mei 2025⁷ heeft voormalig Minister van VWS, Minister Agema, toegelicht welke ontwikkelingen uit de medische beroepsgroep op dat moment bij het Ministerie van VWS bekend waren. Ik geef u hieronder een actuele stand van zaken met betrekking tot de diagnostiek en de beschikbare behandelopties, waarbij aanvullend nu ook de paramedische beroepsgroep meegenomen is.

Het standpunt fibromyalgie van de Nederlandse Vereniging voor Reumatologie (hierna: NVR) bevindt zich op dit moment in de autorisatiefase. Het standpunt richt zich primair op de diagnosestelling en de rol van de reumatoloog daarbij. Patiënten worden soms doorverwezen naar de reumatoloog om uit te sluiten dat het om een inflammatoire aandoening gaat.

Het Nederlands Huisartsengenootschap (hierna: NHG) is bezig met het ontwikkelen van een nieuw onderdeel van de NHG-Standaard Aanhoudende lichamelijke klachten. Hierin komen aanbevelingen/praktische adviezen voor huisartsen met betrekking tot diagnostiek en beleid bij patiënten met fibromyalgie. Er wordt gekeken waar deze aanbevelingen/praktische adviezen verschillen van diagnostiek en beleid voor aanhoudende lichamelijke klachten in het algemeen. Het NHG sluit voor dit onderdeel aan op het advies van de Gezondheidsraad en stemt daarover af met de NVR. Bij de ontwikkeling van de standaard zijn ook patiëntenverenigingen betrokken.

Het KNGF heeft mij laten weten dat er geen fysio- of oefentherapeutische richtlijn voor fibromyalgie of chronische pijn bestaat. Er is wel een KNGF-standpunt fysiotherapie bij chronische pijn. Dit standpunt is aan de hand van de zorgstandaard chronische pijn opgesteld en geeft de fysiotherapeut extra handvatten op basis van de laatste wetenschappelijke inzichten.

Het KNGF is ook betrokken bij de ontwikkeling van de richtlijn chronische pijnrevalidatie op initiatief van de Vereniging van Revalidatieartsen (hierna: VRA). Deze bevindt zich in de autorisatiefase en is ook relevant voor patiënten met fibromyalgie. In de zorg voor patiënten met chronische pijn (w.o. fibromyalgie) wordt de stepped care-strategie gehanteerd. Deze strategie is ook het uitgangspunt in de richtlijn van de VRA. Dit betekent dat de eerstelijnszorg ook aan de orde komt, maar dat de beschrijving zich met name richt op de patiënt die ondanks eerdere begeleiding problemen met fysiek functioneren blijft ervaren.

Bovenstaande laat zien dat de betrokken wetenschappelijke verenigingen en beroepsgroepen zich inspannen voor verbetering van de diagnostiek en de behandeling van patiënten met fibromyalgie en andere patiënten met chronische pijn. Ik hoop dat patiënten daarvan ook de positieve effecten zullen ondervinden.

Aan vergroting van het begrip voor moeilijk objectificeerbare aandoeningen bij de arbeidsongeschiktheidsbeoordeling door het UWV wordt door het Ministerie van SZW gewerkt. Ik doel hiermee op de uitvoering van de motie-Van Kent.⁸ Deze motie verzoekt de regering te onderzoeken of een (overkoepelend) protocol kan bijdragen om gevoelens van willekeur te

⁷ Zie noot 1.

⁸ Tweede Kamer, vergaderjaar 2021–2022, 26 448, nr. 674.

verminderen en te zorgen dat patiënten met moeilijk objectieveerbare aandoeningen zich optimaal gehoord en gezien voelen. Naar aanleiding van deze motie heeft het Ministerie van SZW verschillende expertbijeenkomsten georganiseerd, de laatste vlak voor de zomer. In het najaar informeert de Minister van SZW de Kamer over de acties ter uitvoering van de motie.